

Зимна пѣсенъ

На Гошо

Хей, шейна-шейнице,
пъргава сестрице,

отнеси ме леко,
леко, надалеко

долу край рѣката,
дето сж децата

сбрани на пързалка —
бързай, моя малка

пъргава сестрице,
хей, шейна-шейнице!

Борисъ Маковски

Природа и животъ

Едно необикновено полезно растение

Кокосовата палма е една от най-полезните и ценните за човѣка. Отъ кокосовия орѣхъ се добива масло използвано за сапунъ, свѣци, масла, лѣкарства. Отъ мѣзгата му се добива сокъ за захаръ; отъ листата се плетатъ кошници, завеси, матраци, а отъ ликата — хубави и здрави вѣжета.

Когато дървото е младо, листата му служатъ за любима храна на дивитъ свини и таралежи. Тѣ подкопаватъ коренитъ имъ и ги ядатъ. Плѣховетъ прогизватъ стѣблата и правятъ въ тѣхъ дупки. Щомъ тия дупки се папѣлятъ съ вода, палмата започва да умира. Палмовата катерница на източна Индия бере зелениѣ орѣхи и пие отъ тѣхъ сока. Сжщо много птици сж неприятели на тая палма. Една морска птица каца по върховетъ на палмата и бере цвѣтоветъ ѝ. Така руши дървото. Папагалитъ сжщо кълватъ цвѣтоветъ.

Но най-лошиятъ унищожителъ на кокосовата палма е едно коткоподобно сжщество, като огромна грамадулка, което живѣе въ Ява и околнитъ острови. То се покатерва на палмата, прави дупки въ зелениѣ орѣхи и ако не се ловятъ или убиватъ тия пакостници, унищожаватъ всичкитъ плодове.

Странниятъ ловъ на паяциѣ

Нѣма по-интересно животно по своитъ обичаи отъ паяка. Друга де живѣятъ единъ „вълшебни“ паяци, женската на които се отличава по своята дивна пѣснота. Най-интересното на тия паяци е начинътъ, по който ловятъ молци и други насѣкоми, съ които се хранятъ. Това тѣ извършватъ по сжщия начинъ както се ловятъ мухитъ съ книжни мухоловки.

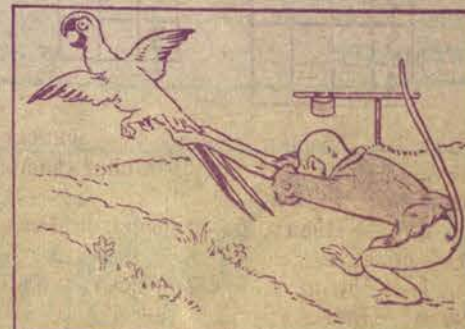
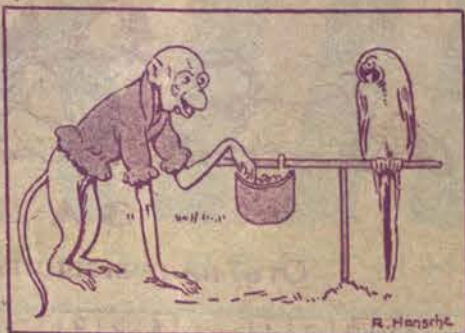
Паяктъ се спуска отъ мрежата си и прави една дебела нишка, която държи съ единъ отъ преднитъ си крака. Следъ това по нея спуска една течност и образува топчица, колкото главичката на топлийка. Щомъ нѣкой молецъ се приближи къмъ нея, паяктъ заплита пѣтя му съ нишки и то сж удивителна бързина. Молецътъ се залява и тогава всичко е свършено. Паяктъ го хваща и го изяжда.

Има единъ другъ южно-африкански паякъ. Той е сжщо голѣмъ и не си прави паякнина, а жертвитъ си лови сжщо съ хитрости. Той се люлѣе на своята нишка и хваща жертвата си много ловко.

Котешка концертъ

Маймуна и папагалъ

История безъ думи. Напишете съчинение. Най-доброто ще се премира

ЗАДАЧА

отъ бай Станю Познавача

— О-хо-о! Татунчо! Ела, ела! Много ми е драго, че те виждамъ. Особно ми е драго! — така ни посрещна този пжтъ бай Станю, щомъ се показахме съ Татунча.

— Благодаря ти, бай Станю! — рече Татунчо засраменъ — но защо казвашъ особно?

— Защото миналия пжтъ ти се отличи — нали знаешъ — съ визитната си картичка! Сега вече азъ не се боя отъ нищо: когато се разболѣя, ти ще задавашъ задачи на малкитъ пжтековци . . . Нали?

— А, не ще мога, бай Станю. Малкъкъ съмъ още за такива трудни работи . . .

— Е, Пжтечко пжкъ ще ти помага. Пжтечко ли? — извика Татунчо, зарадвамъ, че вниманието се отклонява къмъ мене. — Ти, бай Станю, недей го гледа Пжтечко, че все повечето мълчи и слуша . . . Той купува! Той знае повече отъ мене, защото е по-голѣмъ, но предпочита само да се учи, а да не се издава, че знае и може . . .

— Да, има и такива деца. — каза бай Станю, — и азъ отдавна съмъ забелязвалъ, че Пжтечко е отъ тѣхъ. То не е лошо качество, но все пакъ по-добре е човѣкъ да се проявява отъ малкъкъ, а не да се стѣснява . . . Така, Пжтечко — това се отнася за тебе. Но това ме навежда на друга една мисль: да започна да искамъ и отъ васъ задачи. А, бива ли?

— Съгласни сме, бай Станю, —

Вести

— Отъ сжботата цѣлата страна се покри съ снѣгъ. Тази дебела, снѣжна покривка зарадва най-много децата, които започнаха да стѣгатъ шейнитъ, а нѣкой и кънкитъ. Въ по-високитъ мѣста покривката е стигнала до половинъ метъръ снѣгъ.

— Въ понеделникъ учащата се младежъ отпразднува денъ за християнизирани на младежъта. Въ всички училища сж били държани религиозни беседи.

— Презъ идната пролѣтъ ще се предприеме имунизирани на децата срещу болестта дифтеритъ. Ще бждатъ имунизирани около 20,000 деца. По селата ще бждатъ имунизирани всички деца между 1 и 14 год. възраст, а въ голѣмитъ градове отъ 1 отбѣление.

— Презъ този сезонъ народната опера ще отпразнува 25 годишнината отъ създаването ѝ. Ще бжде застъпена и чествувана сжщо детската опера.

— Въ София ще се отворитъ още 6 нови безплатни трапезарии, съ което числото имъ ще стане всичко 28. За напредъ ще се дава храна на 7 хиляди ученици отъ основнитъ училища и гимназиитъ.

рекохъ азъ, — стига само да можемъ да ги измислюваме, или да ги узнаваме отъ нѣкъде, отъ по-стари хора, но да бждатъ интересни и не съвсемъ известни.

— Така де, — и азъ тѣй мисля, — каза бай Станю.

— Бай Станю, — извика Татунчо, — Въ такъвъ случай азъ мога още сега да ти кажа една задача, да видимъ ще я одобришъ ли за „Пжтека“.

— Кажй, бе Татунчо! Това да се чува. Ще ме отбѣнишъ значи за новия брой на „Пжтека“.

— Добре тогава. Имало едно време единъ арабинъ, който ималъ трима сина . . .

— Чакай, чакай! — извикахъ азъ. — Ти искашъ да разправишъ за наследството на арабина?

— Да, за наследството.

— За една нива и три кжщурки?

— А, никакви ниви и кжщурки! Задачата е за камили . . .

— Чакай, Пжтечко! — рече бай Станю. — Недей го прекъсва.

— Добре, разправяй тогава!

— Имало едно време, — подзе пакъ Татунчо, — единъ арабинъ съ трима сина . . . Като имало единъ арабинъ и трима сина . . . чакай, какъ бѣше? А, спомнихъ си. По едно време арабинътъ легналъ да мре. Впроче, легналъ да мре и сетне умрѣлъ.

— Е, че като умрѣлъ — какво?

— Попитахъ азъ нетърпеливо, защото Татунчо се позаплете и замлъкна.

— Търпение. Пжтечко! — каза бай Станю. — Полека, полека, Татунчо ще разкаже задачата. Карай Татунчо!

— Така че, — продължи Татунчо, — имало единъ арабинъ, който умрѣлъ.

— Е, щомъ умрѣлъ, значи — нѣмало го вече! — добавихъ азъ.

— Недей ме смущава, Пжтечко, — така по-скоро ще разкажамъ . . .

— Като умрѣлъ арабинътъ, оставилъ наследство едно стадо отъ 19 камили . . . Но оставилъ и завещание. Споредъ завещанието, най-голѣмиятъ му синъ трѣбвало да получи половината отъ цѣлото стадо, срдѣниятъ — една четвъртина а най-малкиятъ — една пета. Наследницитъ мислили, пресмѣтали, най-сетне решили задачата. Споредъ тѣхното решение излѣзло, че камилиѣ трѣба да се насѣкатъ на части и тогава да се дѣлятъ . . . Тази работа имъ се видѣла малко опака — какъ да заколятъ живитъ и полезни камили и да ги дѣлятъ на кжсове? Тогава най-голѣмиятъ братъ далъ съветъ да се допитатъ до . . . чакай че забравихъ до кого да се допитатъ . . .

— До кадията се допитали! — обади се бай Станю.

— Да, да, до кадията! — извика Татунчо. — Но, бай Станю, какъ ми моля ти се, какво е собствено това нѣщо — „кадията“?

— Кадията е нѣщо като мировия сдѣния у насъ, — каза бай Станю.

— Ха така . . . Допитали се до кадията . . . Той се погладилъ по брадата, изпилъ набързо две-три кафета, замислил се дълбоко и измислилъ

каквото трѣба така, че наследницитъ си подѣлили камилиѣ безъ да заколятъ нито една . . . Пита се, какъ е разрешилъ въпроса кадията! Ха сега ти, Пжтечко, който много знаешъ, разреши тая задача да те видя!

И Татунчо ме изгледа гордо-гордо, азъ обаче не се смутихъ никакъ, а взехъ думата смѣло:

— Ехъ-ехъ, Татунчо, и ти мислишъ съ тая задача да очудишъ нѣкого? Това ли ти било задачата? Ами че тѣ е много старата работа. Още дѣдо Ной въ своя параходъ я разказвалъ на своитъ животни . . . Уа-рявамъ те! Можемъ ли да предлагаме на пжтековцитъ такава вмири-сана задача? Сигурно тѣ всички я знаятъ. Кой не знае, че кадията при-турилъ къмъ стадото и свѣята камила, станали всичко двайсетъ и тогава, споредъ завещанието на арабина, далъ на голѣмия синъ десетъ камили, на срдѣния петъ, на малкия четри, а останалата камила била неговата и пакъ си останала негова? Такива задачи не минаватъ! Татунчо!

Татунчо замлъкна като убитъ. Следъ мигъ се обади пакъ:

— Е, да речемъ, ти я знаешъ, но мнозина може би има, които не я знаятъ. За тѣхъ не може ли да се употреби?

— Не може, не може! — извикахъ азъ решително. — Много е известна. Трѣба все пакъ да се задава на пжтековцитъ нѣщо по възможностъ новичко или току-що измислено отъ насъ. Вижъ, за твоята визитна картичка миналия пжтъ — снемамъ ти шапка, добра задача бѣше. Но тази — не може.

— Азъ пакъ мисля, — обади се бай Станю, — че и тази може.

— Но какъ, бай Станю, — увѣренъ съмъ, че всички я знаятъ! — извикахъ азъ.

— Знаятъ я, може би, — продължи той, — но я знаятъ тѣй, както я разказвашъ сега ти. Азъ обаче вижъ, дамъ, че тука има още една задача-разрешението на която ти не каза, нали?

— Нѣма друга задача. Една е.

— Има, има. Единъ видъ задача въ задачата. Тази именно задача предлагамъ да зададете на пжтековцитъ. Въпросътъ е дали правилно е било съставено завещанието на арабина? И сетне: точно ли е било изпълнено отъ кадията?

— Разбира се, точно! — извикахъ азъ, — щомъ камила на кадията е послужила само за по-лесна смѣтка и сетне пакъ си е останала негова! Не виждамъ никакво мѣсто за съмнение тука.

— Лъжешъ се, Пжтечко! Предложете въ този орой на пжтековцитъ да отговорятъ на следния въпросъ: какъ завещанието на арабина е дало възможностъ на кадията да измисли своя начинъ за решение на задачата и изпълнение на завещанието. И пакъ дайте нѣкоя книжка на онзи, който отговори точно на въпроса . . .

Съгласихъ се, защото колкото и да знаехъ азъ и Татунчо, все пакъ бай Станю знае много повече . . .